

Caracterizarea personajului Spanul din opera Povestea lui Harap-Alb scrisa de Ion Creanga-a doua parte

El pune stapanire pe feciorul craiului si ii incearca puterile sufletesti. Pentru aceasta, Spanul se foloseste de toate armele intunericului: capacitatea de a se preschimba (episodul celei de-a doua ademeniri a flacaului: "Mai merge el inainte prin codru cat merge, si, la o stramtoare, numai iaca ce Spanul iar ii iesa inainte, prefacut in alte straie, si zice cu glas suptiratic si necunoscut..."), apoi ipocrizia ("Cat despre inima mea, s-o dea Dumnezeu oricui, zice Spanul oftand... [catre fiul de crai] Numai ce folos? Omul bun n-are noroc..."), inselatoria (scena capturarii printului in fantana), mandria (se lauda in fata imparatului Verde, dar mereu pe socoteala lui Harap-Alb: "- Doamne, mosule! zise atunci Spanul; sa nu te superi, dar nu stiu ce fel de oameni fricosi aveti pe aici. Eu pun ramasag pe ce vrei ca sluga mea are sa-mi aduca pielea cerbului aceluia, cu cap cu tot, asa impodobit cum este"), rautatea (isi palmuieste sluga, vorbeste "rastit" cu Harap-Alb, amenintandu-l permanent cu moartea). Ca de fiecare data inasa, Creanga inlatura aspectul terifiant si grotesc al diavolului, atribuindu-i si calitati omenesti: Spanul imprumuta graiul moldovenesc, e stapanit de limbutie si inclinat spre ironie ("Si cand ai ave incaltea un cal bun, calea-valea, dar cu smartogul ista iti duc vergile").

Pe de alta parte, Spanul este un maestru spiritual, un guru. Functia lui formativa e recunoscuta de alt personaj al basmului: "Si unii ca acestia [ca Spanul, n.n.] sunt trebuitori pe lume cateodata, pentru ca fac pe oameni sa prinda la minte...", spune calul). El este cel care regizeaza intreg scenariul devenirii feciorului de crai: il boteaza in apa fantanii, dandu-i o alta identitate si un nume initiatic, il conduce spre imparatia lui Verde-Imparat si-l determina sa parcurga o serie de trepte ale desavarsirii: dobandirea salatilor din Gradina Ursului, a pieii cu nestemate din Padurea Cerbului si a fetei imparatului Ros (acesta din urma fiind doar o alta ipostaziere a Raului, cum citim in ultimele cuvinte ale craiului).